

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky Obhajoba závěrečné práce

Akademický rok: 2017/2018

Jméno a příjmení studenta: Bc. Tomáš Bárta
Datum narození: 30.06.1983
Identifikační číslo studenta: 66031622

Typ studijního programu: navazující magisterský
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Identifikační číslo studia: 407049

Název práce: Husserlova teorie poznání

Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D.
Oponent(i): Mgr. Robert Roreitner

Datum obhajoby : 10.09.2018 **Místo obhajoby :** Praha

Průběh obhajoby: Uchazeč:
Pokusil se představit Husserlovu teorii poznání a jejím prostřednictvím celý jeho fenomenologický projekt. Začíná motivací Husserlova projektu: ukázat, co se Husserlovi jeví na dosavadních teoriích poznání nedostatečné

1. Nejprve se zabývá krizí vědy. Vědy neplní svou bytostnou funkci, kterou je sloužit člověku v přirozeném postoji. Vědy se odcizují člověku, neodpovídají na základní otázky. V jejich základu nespočívá nějaká univerzálně platná filosofie s univerzální teorií poznání.
2. Dále představuje Husserlovu kritiku novověkých teorií poznání: tradiční teorie vidí základní problém poznání v tom, jak vědomí transcenduje vzhledem ke svému předmětu, objektu. Tento rozvrh pramení z přirozeného postoje, ale je předsudkem. Takto postavený problém je neřešitelný.
3. V další části se zabývá vlastním Husserlovým projektem transcendentální fenomenologie: Husserl svou teorii staví tak, aby objektivní stránka byla nahlédnuta nikoli jako něco vědomí cizího, ale stejně názorně jako subjektivní stránka. Prostřednictvím epoché ukazuje podmínky poznání. Pouze na této rovině je možno problém poznání řešit. Nabývá podoby mapování konstituce objektivity na půdě transcendentálního vědomí.
4. V závěrečné části se pokouší oponovat tomuto Husserlovu projektu na základě četby Patočky. Patočka upozorňuje na několik problematických míst: ani Husserlovi se nepodařilo uchopit bezpředsudečně problém poznání. Nemá žádnou propracovanou teorii reflexe – pojímá ji jako čisté zření, kontemplaci obsahu vědomí. Vědomí také nelze pojímat jako absolutní půdu, vůči níž je veškerá předmětnost relativní. Tento vztah je třeba pojímat jako korelativní. Vědomí není něčím apodikticky jistým. Problematický je

i pojem generální teze: epoché není pouze aktem lidské svobody, ale má další podmínky.

Vedoucí:

Práce je celkově založená na podrobné znalosti pramenů Husserlovy teorie a rozumí jim velmi dobře. Ocenit je třeba i nasazení autora, který sdílí Husserlovo přesvědčení o krizi evropské racionality a vědy: podle autora jsme na tom dnes stejně jako v Husserlově době. Líbí se mu propojení teorie poznání s problémem krize evropské racionality: určité teorie poznání ukazuje jako symptomy této krize. Originální je čist Husserlovu kritiku psychologismu a analýzy v Logických zkoumáních prizmatem Krize evropských věd. Přínosem je část věnovaná Kvaszově knize, kde je Husserlova kritika věd aktualizována. Některé výklady jsou nicméně zbytečně dlouhé. Dvě otázky: autor přistupuje na tvrzení, že skepticismus je vnitřně sporná koncepce. Je tím opravdu skepticismus vyvrácen? Není jasné, co je problémem poznání: je transcendence vědomí k vnějšímu předmětu symptomem krize nebo základním problémem poznání?

Oponent:

V práci je patrná určitá nevyváženost mezi třetí a čtvrtou kapitolou: „stručný exkurs“ je podstatně delší než vlastní jádro práce. Hlavní slabina je, že práce má převážně rekapitulující charakter. Chybí víc vlastního zhodnocení. Ve 3. kap. rekapituluje Husserlovy výhrady vůči různým myslitelům, které jsou samy o sobě poměrně vágní a ne vždy přesvědčivé – tyto výhrady nejsou nijak problematizovány. Je představena Husserlova teorie a pak tři námitky pocházející od Patočky, aniž by následovalo nějaké vlastní autorovo zhodnocení. Není jasné, jak může obstát hlavní autorova myšlenka o univerzálnosti poznání ve světle Patočkových námitek.

Klasifikace obhajoby:	velmi dobře (2)
Předseda komise:	Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (přítomen)
Členové komise:	Mgr. Václav Němec, Ph.D. (přítomen)
	doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D. (nepřítomen)
	Mgr. Jan Palkoska, Ph.D. (přítomen)